

האוניברסיטה האסלמית - עזה
לימודי המשך
החוג המקצועי ללימוד השפה העברית

עבודת מחקר
תפקיד העתינות העברית בהעמקת
אירועי הקרע הפלסטיני

מחקר אנליטי על עיתוני הארץ מעריב וידיעות אחרונות

מגיש

יוסף נמר עבד אל לטיף זג'רה

מנחה

ד"ר סובחי בהלול

2014

תודה

עבודה זו היגיעה לידי סיומה המוצלח בזכותם של מספר אנשים

אני חייב להודות בכל לבי , התמיכה שקבלתי מאנשים שונים

במהלך כתיבת העבודה סייע לי מאוד , על כך תודה לכולם

ראשית תודה מיוחדת למורי היקר מר סובחי בהלול

גם אני מקדיש את המחקר הזה אל רוחות החללים שסללו לנו את דרך החרות כדי לעבור

אל רוחות אחים שלי החללים אחמד וחמיס נמר זג'רה

אל אבי ואמי שעסו למעני כל דבר קשה

אל אשתי היקרה שנתנה לי כל אפשרות כדי לסיים את העבודה

זאת

אל ילדי היקרים אחמד , מעאד' וסואר

אני מקדיש עבודה הצנועה

תוכן הענינים

עמוד	הנושה
5	הקדמה
7	בעית המחקר
8	שאלות המחקר
9	מטרות המחקר
10	חשיבות המחקר
11	סוג המחקר
11	דוגמת המחקר
11	כלי המחקר
12	מחקרים קודמים
13	הפרק הראשון הנושא הראשון
15	הנושא השני התחרות והעיתונאות האלקטרונית
17	פרק ב' הנושא הראשון מבוא היסטורי לעיתונות הישראלית
18	עיתונות עברית בתקופת שלטון עות'מאני ואפילו הטלת המנדט הבריטי
19	עיתונות עברית בתקופת המנדט הבריטי ועד הצהרת בלפור
20	העיתונות הישראלית לאחר הקמתה של המדינה לאחר ההכרזה על המדינה היהודית
21	עיתונים עצמאית ואימפריות תקשורת משפחתית
23	הנושא השני: תקשורת ישראלית תפקידים, כלים, מטרות
24	העיתונות הכתובה והמדפסת בישראל
26	ההסתה נגד הפלסטינים
26	להפוך את השמועות לעובדות
27	ההגנה על מדיניות, "ההתנקשות (החיסולים) של ישראל
30	הנושא השלישי התקשורת הישראלית והפילוג הפלסטיני
30	חלון הזדמנויות
35	התפקיד הערבי המכריע
36	התעסקות אמצעי התקשורת הישראליים עם אירועי הפילוג
38	פרק שלישי: המשיך התיאום הביטחוני
38	פרק רובע: ניסיון לסכסך בין הפלגים הפלסטיניים
39	פרק חמישי: הידוק המצור והטלת האחריות על חמאס
40	תוצאות המחקר
41	ביבליוגרפיה

מבוא

כמה מהמחקרים המדעיים המודרניים הויכוחו בתחום התקשורת הפוליטית כי יש לה כוח עצמאי והם משחקים תפקיד חשוב בהצד הפוליטי והכלכלי והחברתי ' אמצעי התקשורת מתערבת בגיבוש התודעות בקרב האנשים וגם את דמיונם בהקשר להאמת בכל עניני החיים , ובצל מה שעובר על התקשורת מפיתוח (האבולוציה) מתמיד .

העיתונות הישראלית נחשבת ולמרות איבת עורכיה . אלה יש דלת פתוחה של חופש והבעת דעה בתוכה . היא אפשרה לכתביה לביע את דעתם אם זה היא בעד או נגד .

העיתונות העברית היתה בעבר יוצית לאור עבר מוסדות ציוניות , כפי שהיא הדבר עם עיתון הארץ 1919 , ומאוחר יותר יצאה דרך חברות פרטיות , כמו במקרה של עיתון ידיעות אחרונות .

מחקר זה עוסק בתפקיד העיתונות הישראלית בקידום אירועי הפילוג , נתמקד אנו בשני עיתונים הארץ , ומעריב תוך חיקר אנליטי .

לפני שנדבר על הפילוג חיבים בלהקיר את העיתונים מקרוב כדי להכיר את הסיבות והמניעים בעקבות חיזוק העיתונים האלה להפילוג .

בתחילה עיתון מעריב נחשב לעיתון השני בתפוצתו בישראל . העיתון מתפרסם מדי יום בשפה העברית . הוא נוקט בקו מתון יחסית בחינה פוליטית , אבל הוא נוטה ימינה . בעבר היה העיתון יוצא בשעות הערב (מכאן בא ההשם) אבל עכשיו מונפק בבוקר .

שנת היסוד של העיתון היא ב 15 / 2 / 1948 בתל אביב על ידי עזריאל קרליבך . לפני זה היא עזריאל קרליבך העורך הראשי של עיתון ידיעות אחרונות , אבל עזב את תפקידו אחרי חילוקי דעות (קטטה) בינו ובין הבעלים של העיתון נוח מוזס , על רקע סיקור מושב העצרת הכללית של האו"ם בנובבר 1947 ובה היתה ההצבעה על תכנית חלוקת פלסטין .

מצד שני עיתון הארץ הוא העיתון מתפרסם בשפה העברית מדי יום מופץ מתל אביב לכל רחבי ישראל . גם ופץ בשפה אנגלית למספר מובחר מעיתוני ארה"ב כמו הירלד טריביון . והיא נחשיבת לאחד העיתונים החשובים ביותר בישראל .

הוקם בירושלים שנת 1919 והיא שייכת לקבוצת הארץ שהיה ממונה לקו הפוליטי המתון בישראל (השמאל הישראלי) הקו שלה הוא הנסיגה מהשטחים הפלסטיניים הכבושים , גם הגן על הסכם אוסלו .

מה שקרה בשנים האחרונות בחברה הפלסטינית של החלוקה (הפילוג) הפוליטי והקהילתי החברתי , הוא דבר קריטי ומסוכן בהשפעתיו השלילית על עתיד הסוגיה הפלסטינית ואחדות העם הפלסטיני .

זה מוביל אותנו לדעת את התפקיד שמלא עיתונות עברית בתקופת הפילוג ואחריו , וטבע תפקיד זה ? מחקר זה מנסה לעמוד ולזהות את מציאות העיתונות העברית ובמיוחד שני העיתונים הארץ ומעריב , והתפקיד שמלאו תוך התקופה החשובה תוך נסיון רציני בלזהות התכניות והשפעתה על הפילוג החברתי והפוליטי .

בעיות המחקר

**לאור ההתפתחויות הנעשות , והמאבקים בהזירה הפלסטינית
הפנימית , שהחלה לאחר נצחון תנועת חמאס בבחירות להמעוצה
המוחוקקת שנת 2006 והסתיים בפילוג פוליטי . והתפקיד
ששחקה העיתונות העברית בתקופת המאבק , ומה שבא אחריו
מפילוג , דבר שדחף את החוקר לחפש ולחקור אמצעי קידום
הפילוג אצל העיתונים כדי להקיר את תפקידם בקידום הפילוג בין
חלקי המולדת .**

שאלות המחקר

1. האם העיתונות הישראלית שחקה תפקיד חשוב בזמן פרוץ הפילוג הפוליטי .
2. מה הוא התפקיד שעהיתונות העברית והאפן שלו בזמן הפילוג .
3. מה היא האמיניות שכבר סייעו בקידום הפילוג .
4. איך היא הביצוע של העיתונות העברית אחרי תקופת הפילוג ...

מטרות המחקר

1. לזהות את התפתחות וההסטוריה של העיתונות העברית .
2. לבהיר את מהותו של התפקיד שמלא העיתונות העברית בתקופת הפילוג .
3. לזהות את האמינות העיתונית שהיה לה תפקיד חשוב ומהותי בקידום הפילוג .
4. לזהות את הביצועים של העיתונות אחרי תקופת הפילוג .

חשיבות המחקר

1. מחקר זה עוסק בנושא מאד רגיש , וזה באה בגלל ההשפעה האדירה על התשתית החברתית בתוך המערכת הפוליטית הפלסטינית .
2. תוספת חדשה להספריה של מדעי המדינה והתקשורת .
3. ניסיון רציני למחיש ולבהיר את השפעת הפילוג המדיני והתקשורתי על החברה הפלסטינית .
4. מחקר זה מראה את המציאות של אמצעי התקשורת הפסטינית .

שיטת המחקר

מחקר זה נשען על שיטה אנליטית תיאוריתית .

אכלוסית המחקר

העיתונות הישראלית שיוצאת לאור בישראל .

מדגם המחקר

1. מדגם / נשענה עליו מדגם המחקר התיאורתי עיתון הארץ , מעריב , וידיעות אחרונות .
2. מדגם זמני . החוקר השתמש במדגם שיטתי מאורגן בו החוקר דוגמה ראשונית תוך ניתוח מספר מה של עיתונים אלה של המדגם המחקרי בתאריך 16 / 6 / 2007 . זאת אמרת בתחילת הפילוג , אחר כך ניתוח מספר רב מהעיתונים ב 16 מכל חודש (גליון אחד בחודש) עד 30 / 12 / 2013 .

כלי המחקר

החוקר נעזר בשאלון ניתוח המכלול .

מחקרים קודמים

1. אמל טומאן, התקשורת והשפעתה על הפילוג הפוליטי הפלסטיני 2006 – 2009
2. אסמא סולטן, תקשורת מפלגתית הפלסטינית והשפעתו על הפרויקט הלאומי 2001 .
3. חאלד מעאלי , ההשפעה של אתרי חדשות באוריינטציה הפלסטינית והשייכות הפוליטית .
4. מנצר חמדאן, תפקידה של התקשורת בקידום הפילוג הפלסטיני- הטלוויזיה פלסטין ואל אקצה (בלויין) כדוגמה .

עדנאן אבו עאמר , התקשורת הישראלית הנשק החד במערכה 2009

הפרק הראשון

הנושא הראשון

ההסטוריה והתפתחות האינטרנט ואת אתרי החדשות האלקטרוניים יש מספר אין סופי של אתרי החדשות על רשת האנטרנט , ונהיתה מתגאה ביניהם על איכות ומספר החדשות שהיא סוקרת . עד שרבה מספר משתמשי האתרים האלה בכל יום , אבל אין מספר מדויק למספר אתרי החדשות באנטרנט .

באשר לראשיתה של נוכחות עיתונאית ערבית באינטרנט . אומרים שזה בעקבות נסיונות של צעירים ערבים שגרים בארה"ב ומערב אורובה בתחילת שנות התשעים , אלה היו מתקשרים בניהם דרך רשת האנטרנט והישומים הראשונים שלה על נושאי החדשות של המולדת . אולי ההמצאות הראשונה של ערבי מיוסד ברשת האנטרנט . שהשרק אל אוסט סמה גרסה אלקטרונית על רשת האנטרנט בשנת 1995 , וזה בא מאוחר מדי , אבל זו התחלה סבירה כאשר אנו נזכור את המספר המוגבל של מספרי העיטונים בהרשת העולמית בתקופה המסוימת היא (פהמי , 1998) .

אנו מוצאים כי השימוש המתרבה על ידי עיתונים, באינטרנט ובאתרי יצירת מאז שהוא התחיל

"עיתון שיקגו טריביון" הגרסה האלקטרונית הראשונה שלה באינטרנט ב1992 לספירה, ולאחר מכן

חברות החדשות דרך האנטרנט בהתחלה משנת 1999 בלי שיהיה לה המצאות מחושית , ובא בעקבותיה ערוצי מ ודעות שתהיה סוג של עיתונות קרואה עבר האנטרנט . בסוף כמה מהתחנות הליוניניות וערוצי הרדיו אתרים שייכת לה .

ככה אמרים שהמוסד העיתוני הראשון במצרים שהקים אתר על הרשת היא דאר אל תחריר לדפוס . שהקימה אתר בתאריך 16 / 2 / 1997 בא אחריה

עיתון אל שעב . הגרסה הראשונה של יצאה לאור בהראשון לאקטובר 1997 .
אבל העיתון המצרי האלקטרוני הראשון היא אל מראסל שיצאה לאור באפן זמני
כל שבוע מאז 12 אוגסט 1997 .

הנושא השני

התחרות והעיתונאות האלקטרונית

הנושא השני

העיתונות האלקטרונית הייתה מסוגלת לעסוק בתחרות חזקה עם עיתונות מסורתית כתובה

והשקיעה אלמנטים לא מסוגלת העתונות הכתובה להשתמש בה כתוצאה מהטבע שלה . חצה את

גבולות ואידיאולוגיות על פני אופקן מרחב. ומחליט חלק כי העיתונאות אלקטרונית חוותה נצחון אחרי 11 9 , כאשר העולם התעורר על מראי ההרס והפחד בארה"ב .,

הצליחו עיתונים אלקטרוניים ואתרים אלקטרוניים תוך מילה ותמונה וצליל , האירוע ההיסטורי בצורה מדויקת וביעילות נדירה , וחלק מהעיתונים ותחנות הטליוויזיה הקלאסיות נקלעו לצורות ונכשלו במשימה .

העיתונות האלקטרונית שינתה את התבניות העיתונות הרגילה ואספה יותר אמצעים בתוכה , היא משתמשת בטקסט , התמונה , וידיו והקטטות קולית ולמרות שהתרבות המודרנית עוד צעירה אבל הם מצאו אותה שטח גדול יכול להתפרש רחוק מחוקי העיתונות . ובנפרד מחוקי מניעת ההפצה והחרמה והיא נעה בחלל עובר כל גבול , והיא היתה מעבר לכל אחד שמחפש מרחב יכול להביע (אל דרימלי 2010 עמוד 247) .

התפתחויות אלה דחפו את העיתונים ליצור אתרים באינטרנט , במיוחד עם העלייה המתמידה במספר המשתמשים ברשת , והרווחים הגדולים בפרסום והמסחר דרכו , מודע לכך שאתרי העיתונים אלה היו מוגבלים בתחילה לפרסום ולהפיץ את המידע עליהם , ולאחר מכן התפתח כדי להציג את התוכן של העותק המודפס .

העיתון "הילס נבורג דאגבלד" השווידי העיתון הראשון שפורסם במלואו באינטרנט (עבדול חסיב), טימור עלם אל דין 1997 ע 155

היום אנו מדברים על היתונות האלקטרונית . החוקר מתעסק בתפקיד העיתונות בקידום הפילוג הפלסטיני מאז מחצית שנת 2007 ועד דיסמפר 2013 .

פרק ב'

הנושא הראשון

מבוא היסטורי לעיתונות הישראלית

מבוא היסטורי על העיתונות בישראל "עיתון זה אמור להיות מגן ונשק עבור העם היהודי, נשק המשמש נגד אויבי העם, "זו היא חלק ממה שנכתב על ידי בנימין זאב הרצל,

מייסד התנועה הציונית, במאמר מערכת בגיליון הראשון של התנועה הציונית השבועון "דה

וולט", בשלישי ליולי לשנת 1897 ערב כינוס הקונגרס הציוני הראשון. הרצל אישר, הדגיש שעבד כעיתונאי בספרו "מדינת היהודים", "את תפקידה של העיתונות

באבולוציה של פיתוח החזון הציוני.

ממייסדיה של התנועה הציונית, הראשונים היבינו לתפקידה של העיתונות בשירות ממסדם זה דחפם

מאז תחילת הפרויקט הציוני לשכנע את הבעלים של עיתונים יהודים, בין אם בפלסטין או בסביבה

העולם בגיוס על מנת לעבוד ועל מנת לשרת את מטרותיה של התנועה הציונית. ומציין את התאריך של העיתונות בישראל שהעיתונים העבריים בפלסטין לפני הקמתה של המדינה ולאחר מכן בשירות התנועה הציונית, אבל היא שמה את עצמה בשירות באופן מוחלט.

כאשר מדברים על ההיסטוריה של העיתונות בישראל, חשוב להצביע על שלוש תקופות חשובות בתאריך זה:

1. העיתונות העברית בתקופת שלטון עות'מאני ועד סוף מלחמת העולם הראשון -

2. העיתונות העברית בתקופת המנדט הבריטי ועד הקמתה של המדינה.

3. עיתונות עברית לאחר הקמת המדינה.

עיתונות עברית בתקופת שלטון עות'מאני ואפילו הטלת המנדט הבריטי

ההנפקה של עיתון עברית הראשון בארץ של פלסטין ב1863, שבו צעירים יהודים שייכים לחרדים הדתיים האורתודוקסיים והם משה סלומון ומיכאל כהן שהנפיקו עיתון שנקרא הליבנון "Halevanon", בירושלים. שני הצעירים סימו קורס בדפוס בגרמניה בכוונה הוא להשיג רווחים כתוצאה לפרסום מודעות בעיתון.

בכך המניעים היו להקים עיתון עברי הראשון בארץ פלסטין כלכלי טהור לאחר כמה חודשים מכן פרסם הרב ישראל באק, שהקים את בית הדפוס הראשון בארץ פלסטין

עיתון שני שזכה לכינוי חבצלת "Hafetselt" ושימש כדובר באגף החסידי במגמה האשכנזית הודי בארץ פלסטין.

בשל העובדה ששני העיתונים מתחרים על אותו אימון של הציבור היהודי, היא ביניהם התנגדיות דבר שדחפם לבגידה אחד עם השני לרשויות האימפריה העות'מאנית, כי שני העיתונים מתפרסמים ללא רשות הרשויות ולכן הטוקים סגרו שני העיתונים.

סגירתו עיתון חבצלת "Hvtself" לא נמשך זמן רב היא חזרה להנפקה מחדש. בסוף שנות השישים

של המאה התשע עשרה היא התפתחות חשובה באבולוציה של עיתונות עברית בארץ פלסטין, אחד היועצים היהודים של קיסר אוסטריה פרנס ברלב שכנע אותו לספק לאחד הנוער היהודי שהיגר לפלסטינה מכונת דפוס חדישה מיוצרת באירופה עד אז,

ולאחר מכן ברציפות הביא מכבשים לקהילות יהודיות בפלסטין, מה שהוביל לשגשוג בהפקת עיתונים עברית שם.

התפתחות זו שבור את המונופול של היהודי הדתי להדפסה בארץ פלסטין, שבו היה מיוצג בהזרם הדתי הרב ישראל פאק המרכזי מונופול על הדפוס בלבד, כי ידיע הזרם האורתודוקסי הדתי לא אימץ את עמדותיה של התנועה הציונית והיה ביניהם חילוקי דעות.

עיתונות עברית בתקופת המנדט הבריטית ועד הצהרת

בלפור

העיתונות העברית בתקופת המנדט הבריטית ועד הקמת המדינה, ועד לאחר תום מלחמת העולם

" הראשונה והטלת המנדט הבריטי על פלסטין, וההנפקה של הבטחה, הניחה היסודות של הנוכחות הציונית בארץ פלסטין באופן דרמטי. וזה התפתח בעיתונות עברית תקופה זו במהירות.

התאפיין בעיתוני עברית בתקופה זו של טבע אידיאולוגי מפלגתי, כך שהיה ממוצע

התמקדות בהבדלים האידיאולוגיים בין המפלגות ותנועות פוליטיות בארץ פלסטין.

החוקר חביב כנען מתייחס, שלמרות חילוקי דעות האידיאולוגיות בין העיתונים, אבל זה היה קונסנסוס בקרב עיתונים אלה על גיוס כדי לשרת את מטרותיה של התנועה הציונית ולסייע בהקמה "בית לאומי ליהודים" על אדמת פלסטין.

כנען ציין כי העיתונים אלה אמרו בפה אחד על סירוב לגעת במטרות הנוכחות היהודית בארץ פלסטין, שהייתה הקדמה להקמתה של המדינה היהודית רצויה.

- קורא להגברת העלייה היהודית לארץ פלסטין
- העלאת הסיסמה הפועל העברי .
- תומך בזכותם של יהודים בתחום הבנייה והדיור בכל חלק של ארץ פלסטין.

"

"כדי להקדיש את האימוץ של הנוכחות היהודית בעצמו ולא הגויים ..

העיתונות הישראלית לאחר הקמתה של המדינה לאחר ההכרזה על המדינה היהודית

בחמש העשרה במאי לשנת 1948, ירד השפעת (תפקיד) העיתונות המפלגתית באיטיות, והתגלה תפקידה של העיתונות העצמאית. זה הפחית את הצורך בעיתונות מפלגתית, כפי שהיא לפני הקמתה של המדינה היהודית היו המפלגות מראות בעיתוניה הדרך היחידה לתקשר עם האלמנטים ולחזק את נוכחותה בזירת הציונות.

לפני הקמת המדינה היה ראש האיגודים המקצועיים הכללי "ההסתדרות" דוד בן גוריון, שהפך מאוחר יותר לראש הממשלה הראשון של המדינה היהודית, העיתון "דבר" שהונפק על ידי "ההסתדרות" נחשב האמצעי היחיד והדרך היחידה שלו להגיע לכל שכבות העובדים העבריים. אבל אחרי הקמת המדינה והתפתחותה של החברה במדינה היהודית והגידול במספר האוכלוסייה העיתונות המפלגתית נכשלה במתן מענה לצרכים של הפרט והקהילה של ישראל חוץ מזה להסתמך על מקור יחיד של מידע, מכאן גילה הישראלים העיתונות העצמאית המבוססת על תחרות ולאסוף את הרווחים הכלכליים.

לאט לאט הבינה האליטות שמובילה המפלגות כי הדרך הטובה ביותר לתקשורת עם הציבור היא במהלך העיתונים הפרטיים, מכאן כבר נסגר רוב העיתונים המפלגתיים חילונית, ועכשיו לא היה עיתונים שפורסמו באמצעות המפלגות החילונית הישראליות. ואילו נשארו העיתונים הדתיים משום שהעיתונות לא לענות על הצרכים המיוחדים של הציבור הדתי במדינה העברית.

עיתונים עצמאית ואימפריות תקשורת משפחתית

העיתונות העצמאית שולטת בשוק התקשורת במדינה היהודית כמעט באפן מוחלט " עיתון ידיעות אחרונות "ו" מעריב "ו" הארץ הן המונופול העיתונות בשוק העיתונים הכתובה, בידיעה ש העיתון "ידיעות אחרונות", שולט לבד על חמישים אחוזים מההפצה, ואחריו "מעריב" והעיתון "הארץ" במקום שלישי. כאן יש לציין, כי עיתון "הארץ" נחשב לאליטה, שבו הראו הסקרים והמחקרים כי מי שדואג לקרוא את העיתון הם מהרמה הגבואה מדעית ותרבות מאוד , בהשוואה לעיתונים אחרים .

בגלל התחרות ביניהם עבדו שלושת העיתונים בבעלות שלוש משפחות להרחיב את הבסיס הכלכלי שלה, גורם לו ליצור שלוש אמפריות משפחתית בתחום התקשורת .

עיתונים אלה נקטו ליצירת עיתונים מקומיים " אזורית , "מתמחה בתחומי סיקור חדשות

אזורים מסוימים במדינה היהודית, ונהיה לכל עיתון מרכזי רשת של עיתונים מקומיים. זה יכול

להתייחסות לחלק מהפרטים הקשורים לגודל של שלוש האימפריות התקשורתית :

1. משפחת מוזס בבעלותה העיתון "ידיעות אחרונות", "עיתונים יומיים רחבים יותר

יחד עם רשת של עיתונים אזוריים, ובית ההוצאה לאור עיתון בשפה הרוסית ו " עידנים " ושבעון לאשה , "ומגזין נוער, והמשפחה מחזיק במניות בחברות העוסקות בניהול רשתות טלוויזיה, מערכות כבלים, ומחזיקות במניות בחברה המנהלת את ערוץ הטלוויזיה השני .

2. **משפחת נמרודי** בבעלותה עיתון "מעריב", " העיתון השני בגדלו שנה , הוציאו -עיתון אזורי ומגזין מתמחה לנשים ואחרות לאנשים צעירים, וחוף מזה ,

"ספריית מעריב" לפרסום וההפצה של ספרים, מחזיק במניות חברות מתעסקות ברשתות טלוויזיה עם כבלים .

3-משפחת שוקין בבעלותה עיתון "הארץ", בנוסף לבעלות על הרשת הגדולה ביותר של עיתונים

אזוריות במדינה, ושבועון בשפה הרוסית, בנוסף לחברות דפוס והוצאה לאור וחברות מחשב, ומחזיק במניות בחברות הפועלת ברשתות טלוויזיה בכבלים.

<http://www.naamy.net/view.php?id=122>

הנושא השני:

תקשורת ישראלית תפקידים, כלים, מטרות

ראשון: תפקידי התקשורת הישראלית :
אנחנו יכולים לתבסס על הדוחות של פוליטיקאים ישראלים בנטגע לתפקיד התקשורת הישראלית , בנוסף להפריט השלישי לחוק הרדיו וטלוויזיה המאושר על ידי הכנסת הישראלית ותכליתו כי "המטרה של התקשורת הישראלית בכל התחומים (המדיניות כלכלה, מדעי החברה ... וכו') הוא ראש ברשונה הצגה לאופי הציוני של ישראל ואת מאבקם של היהודים ואת יצירותיהם בכל התחומים , והכי חשוב , עם העמקת השייכות היהודית והציונית ביחד , והתעמולה נגד הפלסטינים והערבים בדרך כלל בהתאם ליעדים של המדיניות הציונית, בנוסף לשידורים מחוץ לגבולות ישראל כדי להשיג את מטרותיה של הציונות, וההגנה על מדיניות ישראל , במיוחד הקשור להתנחלויות וגניזת האדמות הפלסטעניות ומעשי האלימות שמנהלת ישראל. "

המוסדות הביטחוניים שלטו על מדיניות התקשורתית ; העובדה של ישראל את כל הרכיבים של היחסים עם הפלסטינים והערבים בכלל מנקודת המבט של גרידא ביטחון; התקשורת הישראלית כיסתה ומכסה את האירועים של המאבק הערבי הישראלי על פי העקרונות הבאים:

1. שודר הבדל תרבותי בין הערבים והישראלים ושהם), וכי יהודים זהים תרבותית עם המערב; - על מנת להתקרב אל המערב .-
2. ההבדלים האינטלקטואליים, בין הכתבים לא צריכים להיות מכשול להגנה על הפרויקט - הציוני של המדינה הציונית, שהייתה לתפוס, שבו הוא לא מבחין בהבדל עמדות הכתבים בעלי ההכשרה אינטלקטואליים השונים, ביחס להמאבק עם הפלסטינים.

האתר של סוכנות הידיעות וופא

העיתונות הכתובה והמדפסת בישראל

העיתונות הישראלית (המידיה הכתובה)

החשוב מביניהן : שלושה עיתונים ראשיים בישראל K שיכות לשלוש משפחות מאז היווסדם ועד היום והן :

1. עיתון ידיעות אחרונות : **ידיעות אחרונות** הוא עיתון ישראלי היוצא לאור

החל ב 11-בדצמבר 1939 משנות ה-70 הוא הנפוץ ביותר מבין העיתונים הנמכרים בישראל, ועד חודש יולי 2010 היה גם העיתון הנפוץ במדינה, אז איבד את המקום הראשון לטובת החינמון " ישראל היום".

העיתון מעוצב בפורמט טבלואיד, עם תמונות צבע רבות וכותרות גדולות, המאפיין את ז'אנר העיתונות הפופולרית בעולם. כדי למשוך קהל קוראים גדול, הוא מאופיין בסגנון כתיבה קליל ותמציתי בעברית מדוברת ועוסק במגוון נושאים, מפוליטיקה וכלכלה עד בידור ורכילות.

בעלים 85.8% משפחת מוזס ואחרים, 14,2% חברת בראון – פישמן תקשורת. תפוצה 174,200 עותקים ולמעלה מ 348 בימי שישי.

2. **מעריב** היה עיתון יומי ישראלי שיצא לאור בישראל מאז 15 בפברואר 1948.

העתון נוסד על ידי קבוצת עיתונאים, בראשות עזריאל קרליבך, שפרשו מ"ידיעות אחרונות". בשנות ה-50 וה-60 של המאה ה-20 היה העיתון הנפוץ בישראל, אך לאחר מכן הפך להיות השני בתפוצתו בין העיתונים הנמכרים בישראל, לאחר " ידיעות אחרונות". עד שנות ה-90 של אותה מאה הוא נשלט על ידי חברה בבעלות העיתונאים^[1], אך מאז עברה החברה לשליטתם של משקיעים, והיה עד לשנת 2012 בבעלותה של " מעריב החזקות בע"מ", הנסחרת בבורסה לניירות ערך בתל אביב.

העיתון היה מעוצב בפורמט טבלואיד עם תמונות צבע רבות וכותרות גדולות, המאפיין את ז'אנר העיתונות הפופולרית בעולם. כדי למשוך קהל קוראים גדול, הוא מאופיין בסגנון כתיבה קליל ותמציתי בעברית מדוברת ועוסק במגוון נושאים, מפוליטיקה וכלכלה עד בידור ורכילות.

באפריל 2014 נמכר העיתון לקבוצת "ג'רוזלם פוסט" שבשליטת אלי עזור, שאיחד אותו עם השבועון סוף שבוע, ושינה את שמו ל"מעריב השבוע" מהדורת סוף השבוע של העיתון, החל מ-2 במאי 2014 מוזגה עם השבועון "סופהשבוע", והמהדורה המשולבת מופיעה תחת השם "מעריב סופהשבוע". ב-2014 נסגר העיתון.

3. **הארץ** הוא היומון הוותיק ביותר הפועל בישראל. נוסד בשנת 1918 ונקרא בשם הנוכחי החל משנת 1919. העיתון בבעלות משפחת שוקן מאז שנת 1935, ובשנים האחרונות נמכרו 40% ממניות קבוצת הארץ, החברה שמוציאה אותו לאור, לאלפרד דומונט (20%) ולאוניד נבזלין (20%). העורך הראשי כיום הוא אלוף בן. ב-2009 הייתה תפוצת העיתון כשבעים אלף עותקים והוא היה השלישי בתפוצתו בין היומונים הנמכרים בתשלום בישראל (אחרי ידיעות אחרונות ו"מעריב בעלים 60% משפחת שוקן ו-20% אלפרד דומונט ו-20% לאוניד נבזלין).

בנוסף לעיתון: המשמר, דבר, שירדו מהדוכנים, לסיבות כספיים.

העיתונים האלקטרוניים.

הממשלה הישראלית השתמשה לראשונה בהראשון מיולי 2002 באתרי אינטרנט ממשלתיים באמצעי תקשורת עבר הרשת האלקטרונית, כדי להסביר את המדיניות של ישראל. ונקשר עם אתרי משרד החוץ, וראשות והממשלה, ומשרד ראש הממשלה, ומשרד הביטחון ומשרד החוץ וצבא הישראלי וכמה מהאתרים של החדשות למשל: נענע וולא בנוסף להאתרים הישראליים בשפה הערבית כמו: עיתון ידיעות אחרונות. ומשרד החוץ.

(אתר סכנות וופא)

ההסתה נגד הפלסטינים:

ישראל המשיכה במדיניות ההסתה מאז הקמתה, והיה קמפיינים של הסתה עם כל תוקפנות על הפלשתינאים, בפלישה על לבנון ב 1982, ישראל בצעה קמפיין הסתה מוגזם בלתי נלאית אמירות גזעניות כהדברים שפורסמו שנעשו על ידי ראשי הממשלה של ישראל בגין (כשאמר: "הפלסטינים רק הולכים רק חיות הולכים על שתי רגליים", אמר ראש המטה שלו רפאל איתן ("הפלסטינים, 'נגזקים רקוטיים בבקבוק". כמו כן הרימו את ההצהרות התוקפניות וגזענות לפקידים באבני ההתקוממות ואינתיפאדה אל אקצה.

עיתון אחד פרסם מאמר של רופא בשם משה רוזנבלט הוא מבקש להשתמש ברימון הפצצה גדולה כנגד השיחה על מנת להבטיח השימוש בפצצות ענק נגד הערים הפלסטיניות שיוצא מהם "טרוריסטים", בגלל הזכות ערים פלסטיניות שממנה יוצאים פיגועים, לישראל יש זכות בהפצצת הערים הפלסטיניות בדיוק כפי שעשתה בעלות הברית נגד גרמניה בסוף מלחמת העולם השניה . .

מצד השני, הופיע בתקשורת הישראלית לפעמים ביטויים מצביעים על הפחד מצד היהודים על עתידם באמצעות ההשפעה במה שקרה להם בעבר על ידי הגרמנים . ולחבר אותו לתדמיתה של ההתנגדות, הטרור הפלסטיני הלגיטימי מצורע פושע נאצי; כדי לשכנע את העולם שסבלם של היהודים של פעולות אבל זה הוא הרחבה של מסע הסתה נגדם; לעתים קרובות מוגבלות לתמונות של פלסטינים, המשדרת בתקשורת חזותית על אותם אנשים צעירים שמכינים בקבוקי תבערה, ואחרים יידו אבנים לעבר החיילים הישראלים, ואחרים נשאו דגלים של עראק וחזב אללה, והשרפים דגל ארה"ב ושל ישראל

להפוך את השמועות לעובדות

גולדה מאיר אמרה פעם: "אני לא סולחת לפלסטינים כי הם מאלצים חילינו להרוג אתם." זה תמונה לעוות את מטרות חדשות בהשראת האמת ותעשייה על מנת להפוך לאירועים אגרסיביים כ ואכן, בזמן שמועבר על ידי התקשורת ללא תגובה או ביקורת, הם אימצו ומתודולוגיה התקשורת לייצור של שקרים ושמועות ולקדם מקצועיות, ואולי החשוב ביותר:

השימוש בקול הפסיבי, כגון: "יריתי על, או" נהרג"; כדי להקל את ההשפעה של האירוע ולחוות על האחריות של צבא הכובש. כמו כן, במתכוון התקשורת מאמץ מספרים שונים של אירועים, ואולי בסתירה לאירוע אחד, כדי לבלבל את השומע או הקורא בכל האירועים הוא הנכון, באירוע נפילת מוחמד אל דורה ביום 30 / 9 / 2000 ולמרות שהאירוע מתועד, אלה שהישראלים ניסו להצדיק את פעולת האירוע על ידי יותר מ נוסחה, כגון: הילד נהרג על ידי פלסטינים, ואז אמר: שהוא נפל בצומת חילופי אש בין חמושים פלסטינים וישראלים, ואז הוא היה אומר כי הילד היה השובב והביא לעצמו המוות; גם נחקרו. המדיה הישראלית שואלת מדוע הילד נוכח בזירת האירוע.

ההגנה על מדיניות, "ההתנקשות (החיסולים) של ישראל

לאחר שבית המשפט העליון חקק יותר מפעם אחת מדיניות התנקשויות בפעילים פלסטיניים; המידיה הישראלית החלה להגן על המדיניות של החיסולים, באמצעות השימוש בביטויים בטרמינולוגיה כדי למתן ולהסוות את הזוועה של האירוע, כגון סיכולים ממוקדים, הגנה מתקנת, ניתוח ממוקד, ישראל בקשה מהמידחה המערבית לשתמש בביטויים המונחים האלה. בטענה כי המטרה של החיסולים אלה למנוע פעולות צבאיות חתרנות נגד הישראלים; גם המשיכה להגן על החיסולים והדבקה כל האשמה על הפלסטינים שהוא

נרצח, והטענה, כי ההתנקשות בחייו היה להגן על חייהם של מאות ישראלים! כאשר חוסל האני אבו בקרא בחאן יונס; מוצדק הסיפור בטענה שהיא שהצבא הישראלי פתח באש לעבר מונית פלסטינית לאחר שניסה לרות באמצעות האקדח שלו; כאשר הרצח של השהיד ת'אבת ת'אבת היה הרומן כדלקמן: "היה עימות עם פלסטינים חמושים גרם למותו של אחד מהם." שיווק היה פעולות רצח ברמה מקומית מצולם כמו פעולות חיילים ישראליים הרואיים מסכנים את חייהם שבו; כדי למנוע טרור וההרג של ילדים העיתונות הישראלית שיווקה מעשי החיסולים במגזר הפנים ישראלי, והאראתה כמעסי גיבורה בה מסתקנים חילי הכיבוש, למען מניעת הטרור. הצהרה של עוינות לפלסטינים ולמחוק את הנרטיב הפלסטיני של אירועים ביותר מעד על פי מדיניות שיטתית של התקשורת הישראלית, מזדהה עם המצבים הבטחוניים הגזעניים כגון:

1. • לאחר שמתנחלים פוגעים בפלסטינים ובחנויותיהם ובתיהם בחברון התקשורת מצדיקה את - האירוע כדלקמן: "קטטות ומחאות בין המתנחלים לפלסטינים", ללא התייחסות לסיבת תגובתם של הפלסטינים, את זה הוא, תמיד בגלל התקפות מתנחלים על פלסטינים ורכושם, ואת ההצהרה מגיעה בצורה של קותירת המתנחלים היהודים ממשיכים במאחותם בחברון.
2. • בחג המולד 2000, התקשורתיות הישראלית צילמה חנויות שהם סגורים או ריק מתיירים, בהתייחסות עקיפה לסיבה לכך והיא מעסי הפלסטינים האתקפית
3. • התקשורת מביאה הודעה, כי שלטונות הכיבוש העניקו אישורי כניסה לאלפי ערבים - וזרים להיכנס לעיר; ללא התייחסות לסגר ונקודות ביקורת ומחסומים שמונעים אלה מלהיכנס לעיר הקודש.
4. • בנושא של אשמה על הקורבן, בעוד שעבודת הכיבוש במאוד – שהכיבוש עושה מעשים אכזריים; המגישה עשתה ראיון עם המזכיר הכללי של פת"ח בגדה חוסיין אל שיך והראתה לו תמונה של אשת מתנחל נהרגה על ידי הפלסטינית,

ושאלה אותו: מה אומר על הסצנה הזאת? הי בכך רוצה להפוך חוסיין אל שייח) הקורבן (לפלילי לרשע אחראי על סבל האשה והמשפחה!
° . גם פרסם מנהל כללי רשות השידור החלטה על השימוש במונח כוחתינו מתייחס לחיילי הכיבוש" המשרתים בגדה המערבית וברצועת עזה, כגון: "אני לא נפגע אף אחד מהחיילים שלנו היום", או "כוחותינו ירו על מפגינים בג'נין." באינתיפאדה השנייה; עיתונאים ישראלים הביעו על העוינות הבוטה לפלסטינים עם אידיאולוגיה ציונית גזענית, שבה הייתה הצהרות (" זה מה שהזהרנו ממנו , הערבים מבינים רק את שפת כוח. "התפתחו עוינות ברורה כאשר קרא פרשן צבאי) רון בן ישי (בלהט הצבא לבצע פיגועים והשימוש בסוגים שונים של כלי נשק - - נגד הפלסטינים ואמרו: אנחנו חייבים שערפאת יבין ומשטרו שהם האויבים שלנו, ואנחנו נקה בהם באופן מדויק עד שיבקשו הפסקת אש

הנושא השלישי

התקשורת הישראלית והפילוג הפלסטיני

התקשורת, וסופרים בולטים והאליטות השולטות והמשכילה בישראל, הביעה תשומת לב רחבה מאוד בפרשנות על ההתפתחויות האחרונות שקרתה בשטחים הפלסטינים והסתיים עם שליטת תנועת חמאס על רצועת עזה והלטת הנשיא הפלסטיני מחמוד עבאס בפיזור ממשלת האחדות הלאומית וההיווצרות ממשלת חירום במקומה, בנוסף להוצאת צו בו הכוח המבצע בזאת השייך למשרד הפנים וגדודי עז אלדין אלקסאם, "הזרוע הצבאית של חמאס הוא אובייקטים לגיטימיים". הכתבים הישראלים ניסו להסביר מה המצב הספר, בנוסף להבדלים ביניהם על האופן שבו חייבת ישראל לעסק במציאות החדשה. דני רובינשטיין, פרשן לעניינים הפלסטיניים בעיתון "הארץ" מנסה לענות

דני רובינשטיין הפרשן לענייני פלסטינים בעיתון הארץ מנסה להשיב על השאלה שבלבלה את הציבור הישראלי, איתם הרבה אנשים מרחבי העולם והיאך נכנעה עזה באופן די פשוט לדבריו, "הדבר המסתורי ביותר באירועי הדמים בעזה האם המהירות של ההצלחה של הכוחות המזוינים של חמאס להתגבר על כל הסמכות הרשמית שירותי ביטחון פלסטיני, שהייתה תחת סמכותו של הנשיא מחמוד עבאס. המנגנון כולל אלפי חיילים. עם הנשק שהיה ברשותם, אבל כל זה לא עזר להם.

ההתנגדות של המערכת ומנהיגיה מתנועת פת"ח להתקפת של יחידות מבצעיות וגדודי אלקסאם של חמאס נמשך פחות מ-48 שעות. איך זה קרה?"

חלון הזדמניות

חוקרים וסופרים רואים במה שקרה חלון הזדמנויות יש לנצל מצד ישראל עד הסוף פרופסור דרור זאבי, מרצה בחוג ללימודי מזרח התיכון באוניברסיטה בן גוריון בנגב אומר כי ההתפתחויות האחרונות הביאו להזדמנות היסטורית, היה

הפרדה בין הגדה המערבית ורצועת עזה, ולכן ישראל חייבתם לנצל הזדמנות זו .

הוא אמר במאמר שפורסם על ידי העיתון "ידיעות אחרונות", "אם היינו מדענים מתכננים להתנסות במעבדה, לא יכלנו להצליח לתכנן ניסיון מוצלח יותר: יש לנו שתי קבוצות (פלסטיניות) נבדלים באופן ברור ונפרדים עיגורפית כמעט ללא קשר ביניהם".

הוא יעץ למקבלי ההחלטות בתל אביב ליזום משא ומתן עם הנשיא הפלסטיני מחמוד עבאס, והפלסטינים בשיא הבדידות. אבל זאבי אומר שזה צריך להיות ראשון על עבאס להוכיח את עצמו על ידי ניהול מלחמה נגד תנועת "פתח" החמושה הפרושה בגדה המערבית, לאחר שיכריחם בין לציית להוראות שלו, או שיקבלו מקות מנגנוני הביטחון שלו.

זאבי חושב שדבר זה מחייב במקביל צעדים ישראלים יותר גמישים מתבטה בהחלטה ישראלית בפינוי התנחלויות על מנת לאפשר את הקמתה של ישות פלסטינית יכול אבו מאזן, לשלוט בה ולהיות דוגמה לעצמאות לפלסטינים. מצדו, רואה הפרשן לענייני ערבים בערוץ הראשון עודד גרנות בהטלוויזיה הישראלית בחלטתו של אבו מאזן לפזר את ממשלת האחדות, שהוא אינטרס ישראלי, כי זה ההזדמנות האחרונה על הסכם מכה.

הוא תובע ממשלת ישראל לחבק אבו מאזן ועידודו שלא להתפייס עם תנועת חמאס", והוסיף כי הפיוס הפלסטיני תמיד בא בניגוד לאינטרס הישראלי. מצידה העיתון "הארץ" במאמר מערכת, "שיבח את ההחלטות האמיצות שננקטו על ידי הנשיא עבאס, כגון ההכרזה על ממשלת האחדות, וההכרזה על הכוח המבצע של משרד הפנים הפלסטיני והקמתה של ממשלת חירום, בטענה כי ההחלטה זו "מייצגת את תחילתו של עידן חדש שמחייב ישראל לנצלו".

העיתון מזהיר מפני שישראל תעשה מעשי חניקה לרצועת עזה על רקע המצאות תנועת חמאס, מבקשת שלא להסס לתיאום תדר עם נציגים של

חמאס ולעבוד כדי לפתוח מחדש את מעברי הגבול, במקרה של הצלחת חמאס בהפחתת ירי רקטות על ישראל מרצועת עזה.

גדול פרשני עיתון האליטה " הארץ " מתכנן שני תרחישים מפחידים מבחינת ישראל. במקרה, שהממשלה לא תתקדם בקצב מהיר לקראת הסדר. ומזהיר מפני האמונה הרווחת בקרב חלק ממנהיגי והאליטות הישראלית כי מה שקרה ברצועת עזה

והגדה המערבית פוטרת ישראל ממהלך לקידום הסדר מדיני. במאמר שפורסם בהעיתון ביום שני האחרון, אמר: "אם הם לא ימהרו להתעורר מהחלום הזה, ולא ננצל משנשאר מחזון שתי המדינות שהועלה על ידי הנשיא בוש, למעשה זה בחירה בין מגפה של אפליה גזעית, ובין כולרה להפוך את המדינה היהודית למדינה דו לאומית - בין הירדן לים, הוא אמר.

זו באה לידי ביטוי על ידי המזרחן הישראלי גאי בכור שאומר במאמר בעיתון "ידיעות אחרונות" רק הנוכחות שלנו בגדה הוא ששומרת בחיים תנועת הפת"ח. אם נצא, זה יהיה הסוף שלה. אבל התנועה האסלאמית היא זאת שתגרוף את הגדה גם."

ומוסיף במשפט בלי נקמה", זה המקרה, לא נורמלי היחיד בהיסטוריה האנושית האויב הוא זה שעוזר לאחד הזרמים הכובשים", ומבקש של לקרוא לזה כיבוש (נוכחות צבאית בגדה המערבית, ואמר כי הכיבוש הזה משרת את ההישרדות של תנועה "פתוח".

אבל יש פרשנים בישראל מאמינים שזה הימור להמר על אבו מאזן וממשלתו החדשה. ראש חטיבת המודיעין הישראלי הקודם שלמה גזית של יש דעה שונה אמר כי פת"ח והנשיא הפלסטיני אבו מאזן הפך לשרידי ההיסטוריה. הוא מוסיף במאמר שפורסם בעיתון "מעריב" לא צריך להסתמך על הנהגת התנועה הפלסטינית מאחורי העתיד שלה " ומוסיף כי ישראל ביצעה טעות הרה אסון כשחשבה שהלחיץ שלה על העם הפלסטיני, זה יוביל לדחייתו של הציבור הפלסטיני נגד חמאס.

הוא הדגיש כי הניסיון הוכיח כי ההפך הוא מה שקרה בדיוק, וציין כי מדיניות חתרנות של ישראל היה תפקיד חשוב בהשגת הנצחון הסוחף של חמאס בבחירות למועצה מחוקקת האחרון .

גזית מזלזל בהאמירת שנאמרו על ידי כמה מנהיגים ישראלים שדורשים מחדש שלטון מצרי בעזה ובגדה המערבית לירדן במטרה להטיל מצור על חמאס והזרם האסלאמי , הוא אמר אני לא משלה עצמנו שניתן להחזיר את השעון ארבעים שנה לפני , לא יחזור הירדנים לשליטה בגדה המערבית לירדן, ולא תחזור מצרים להשתלט על רצועת עזה, תהיה עלינו בימיו ערמוני חרוזים מהאש בידיים שלנו" .

המחלוקת המשתולל בישראל על אופן דרכי להשפיע על המציאות הפלסטינית הפנימית , " זה בא כדי לפורק מצוקה "שחוה ישראל, ואמר כי המחלוקת " להקל על המצפון קולקטיבי משום שהוא סולח לנו הכישלונות שלנו. למה אנחנו מרגישים רגשות אשם, אם אנחנו לא יודעים מה הולך לקרות אם הינו הולכים התנהגות שונה , "הוא אמר .

לונדון והגיעה למסקנה כי הליקח היחיד שחייבים להיקלט בישראל מה שקרה הוא ש זה חייב לקחת "תאוריה של הכרח, אשר צריך לעמוד מול השאלות הדחופות, ולא השאלות הגדולות

בדומה לקודמיו צבי בראל, פרשן לענייני ערבים בעיתון "הארץ" מבקר את ההתלהבות ששנעשה על ידי ישראל והן בממשל האמריקאי בתמיכתה של ממשלת החירום אשר נוצרה על ידי אבו מאזן. הוא אמר שהגישה הישראלית האמריקאית שואפת לשחק פיצול האזורים הפלסטיניים לגדה המערבית ובעזה , כאילו הגדה המערבית לאחר הגעתו של סיוע כלכלי היא תהפוך ל "גן עדן" , תוך הפיכת רצועת עזה לגיהנום .

בראל חושב שישראל תיכשל בסופו של דבר להפריד בין הגדה המערבית

ורצועת עזה, מתאר ההימור על זה כמו צעדי חפוז שנועד לתקן את חוסר האיזון שקיבל יותר מ להיות העבודה שלי שנה למדיניות עם חזון ברור".

בראל מתייחס לממשלתו של פיאד, שלא יכול לאמץ מדיניות של אפליה נגד רצועת עזה רק משום שהיא תחת שלטון חמאס, משום שהפלסטינים יראו בצעד של אבו מאזן אשר מסתמך על התמיכה של ישראל ואמריקה שזה מעשה בוגדני".

במקביל בראל מציין כי ממשלת החירום החדשה לא יכולה למלא את תפקידה בלוח הזמנים ללא אישור הפרלמנט הפלסטיני, המהווה את הרוב המכריע מתנועת חמאס

התפקיד הערבי המכריע

אבל השוגיה שאינה תחת שנוי במחלוקת בישראל היא העובדה כי ישראל זקוקה למדינות ערב כדי לחנוק תנועת חמאס . עמוס גלעד מנהל המחלקה המדינית הביטחונית במשרד הביטחון שהיה אחראי לזיהוי רשימות מועמדים לחיסול ממנהיגי וחברי תנועות התנגדות הפלסטיניות אומר שישראל צריכה יותר מאי פעם כדי לעזור למדינות ערב ובאופן ספציפי מצרים להמשיך לחנוק חמאס. גלעד אמר שישראל ומדינות ערבי המתונות ממשיכה באותה הספינה אל מול התנועה האסלאמית.

מצדו, בן כספית מגדולי הפרשנים הפוליטיים בעיתון "מעריב" מגלה שמדינות ערביות שלחו שליחים חשאיים לתל אביב לשיחות עם הממשלה על אופן תיאום דרכים ואת עמדותיהם בעקבות השתלטות חמאס על רצועת עזה

עוד הוסיף בן כספית בדו"ח שפורסם בעיתון, כי האירועים בעזה סללו את הדרך להקמה קשרים אסטרטגיים בין ישראל ומדינות ערבי ומדינות אסלאמיות, וציין כי זה יחסים באים לידי ביטוי במגעים שנעשו על ידי מנהיגי המדינות הערביות בחשאי עם מנהיגים ישראליים מאז השתלטות החמאס על עזה .

כספית מפנה את ביקורת חריפה על הנשיא בוש, בטענה כי מדיניותו היא טיפשית שהוביל לקיומה של תנועת החמאס במעגל של פעולה פוליטית. הוא אמר בוש תהליך של דמוקרטיה הוביל לנצחוננו של החמאס וביסוס מעמדה באזור .

מאמרו של החוקר בעניין הציוני צאלח אל נעאמי אתר ׀האיסלאם ב 18 / 6 /

2007

התעסקות אמצעי התקשורת הישראליים עם אירועי הפילוג

מחקר אנליטי

באמצעות ניתוח מה שהיה בתקשורת הישראלית על הפילוג התבהרו לחוקר הדברים הבאים :

ראשון: האשמת חמאס באחריות לשפיכות הדם הפלסטיני.

זה מה שנאמר במאמרים רבים, בעיקר בבלוג אפרים הלוי בעיתון ידיעות אחרונות שאשר בו כי תנועת חמאס, שגדלה באווירה של סבל ושפיכת דם לתקופה של עשרים ואחת שנים משנות קיומה מבקשת להכיר בה כשחקן לגיטימי בזירה הפלסטינית, והאיבה בין ישראל והפלסטינים, והביטוי המוחשי על זה מתבקש לפתוח את המעברים בין עזה וישראל ומצריים לתמיד שהן מסביבה .

ידיעות אחרונות (יום שני, 5 ינואר 2009)

שני: העמדה הישראלית התומך בפילוג

ידיעות אחרונות ו"הארץ חשפו הודעה אלקטרונית (דואר אלקטרוני) לראש המודועין הצבאי " אמ"ן עמוס ידלין בו אמר שהוא יהיא מאושר אם הדבר הזה יקרה ובכך מראה הודעה אמריקאי נוספת חשף אתר "ויקיליקס" בעשרים בדצמבר 2010 ככל ידלין העריך שבמערכת היחסים בין חמאס לאיראן הוא לא משמעותית.

אתר ויקיליקס הציג שהמכתב הזה היה התוצאה של מפגש בין השגריר האמריקאי בתל אביב, "ריצ'רד ג'ונס" עם "ידלין" בתחילת שנת 2007 בעקבות המאבק והריב בין חמאס ופתח ברצועת עזה.

"ידלין" התייחס באופן חיובי לאפשרות של השתלטות חמאס על הרצועה ,
ואמר, "אני שמח אם חמאס תשתלט על רצועת עזה, ויהיה באפשרות ישראל
לחריז על הרצועה כמדינת אויב. "

ידלין הוסיף, "האבולוציה כזה שמספק את ישראל אז הצבא הישראלי לא
יצטרך לתמודד עם חמאס כצד אין לו מדינה, וישראל תוכל לשתף פעולה עם
תנועת הפת"ח בגדה המערבית. "

אז הגיב השגריר האמריקאי, "ג'ונס", "אם תחליט הפתח שהיה הפסדה את
עזה, תהיה בקשה של אבו מאזן להקמת שלטון נפרד בגדה המערבית.

לדברי מכתב אמר דיסקינה, " עד עכשיו אין לחמאס היכולת לחסל פתוח
לחלוטין , וכי אבו מאזן אינו מסוגל לנהל את התפקידים שלו או אפילו לעשות
שום דבר, והוא קינה את עמיתו הפלסטיני אז
"תאופיק טיראווי", שהוא מעורער בנפשו

(הארץ, ידיעות אחרונות, 20 בדצמבר 2010)

העמדה התומכת בפילוג ממשכה כאשר ישראל מאימת על הרשות ואמרה :
"על הרשות לבחור או שלום עם חמאס או שלום עם ישראל " כך סיכם ראשי
הממשלה בנימין נתניהו על הסכם האחדות המתגבש בין פתח לחמאס
בחודש אפריל 2011 .

נתניהו אז הסביר שמאס מצפה להשמדתה של מדינת ישראל ואומר זאת
בגלוי. והיה יורה רקטות לעבר הערים שלנו ונ"ט על ילדינו ואני חושב שעצם
הרעיון של התפייסות מראה חולשה מצד הרשות ומעלה שאלות על השתלטות
חמאס על יהודה ושומרון כפי ששולט על רצועת עזה. ("

(מעריב 8 אפריל 2011)

פרק שלישי: המשיך התיאום הביטחוני והניסיונות לסכל את הפיוס

"הארץ אישר בגיליון שלה ב 30 באפריל 2011 שחילופי מכתבים בין קצינים ישראלים והפלסטינים מאשר כי התיאום הביטחוני בין שני הצדדים הולך כרגיל ואין בו שינוי עד כה לפחות, לאור החתימה על הסכם הפיוס בין חמאס לפת"ח והציפיות שזה ישפיע על הצורה של התיאום הביטחוני. עיתון הארץ הצביע כי בשנתיים האחרונות היה גודל בתיאום הביטחוני בין הפלסטינים והישראלים והיה האנטרס של שני הצדדים והחתרנות הוא למנוע את תנועה חמאס להגיע לעמדת השפעה בגדה המערבית. כמו כן, ישראל הגיבה על ההתקרבות בין פתח לחמאס במעצרים המוניים בגדה המערבית. וזה מה שדבר עליו עיתון הארץ בגיליון של יום ראשון 25 בנובמבר 2012.

פרק רובע: ניסיון לסכסך בין הפלגים הפלסטיניים

זה אושר על ידי עיתון הארץ במאמר שהתפרסם בעמוד הראשון ביום שלישי 25 ביוני 2013 תחת הקותרת חשבונות פנימיים בו הסופר אמר כי ירי רקטות לעבר הנגב נראה בזה בעקבות מאבקים פנימיים ברצועת עזה, בין שלטון תנועת חמאס והשני בגודלו ברצועת עזה, הג'יהאד האיסלמי. התגובה הישראלית ההולם היה מצומצם יחסית - בהתבסס על ההנחה כי הפסקת אש שהושגה לאחר "עמוד ענן" בקמפיין בנובמבר מהשנה שעברה נשאר יציב. במאמר אחר שפורסם בעיתון מעריב באותו היום הדגיש הכתב אסף ג'אבור שהיחסים בין שני הארגונים האסלמים בעזה (בהתייחסות לחמאס והג'יהאד האיסלמי) חזו עליות ומורדות. הג'יהאד ביקשו מלכתחילה לקחת את מסלול יותר אלים ומתנגדות בעיקר להאפנות עם "האויב הציוני". עם זאת, הבין מנהיגיה כל עוד חמאס יישאר בשלטון בעזה, אין להם הזדמנות אמיתית לשנות מדיניות צבאית כלפי ישראל.

פרק חמישי: הידוק המצור והטלת האחריות על חמאס

זו אושר על ידי שר הביטחון הישראלי משה יעלון בעיתון מעריב המתפרסם יום רביעי 23 דצמבר 2013 כשהוא אמר", כאשר יהיה משבר ההומניטרי ברצועת עזה עליהם לפנות להניה ולא לי

תוצאות המחקר

1. למרות הפוטנציאל העצום הזמין לתקשורת הישראלית, היא חזרה לאחור בביצוע תפקידיה במידה של עיתונות חד צדדית לא הסתפקה בהספקת חדשות טריות תוך תקופת הפילוג .
2. התקשורת הישראלית ניסתה להטיל אחריות וסיבות הפילוג הפלסטיני הפלסטיני על תנועת חמאס, שהאשימו אותה בשפיכת דם חפים מפשע , כדבריו, גם לשאת באחריות להידוק המצור על הפלסטינים ברצועת עזה .
3. העיתונות ואמצעי הצקשורת שבחה ובראשם עיתוני המחקר את התפקיד של תיאום ביטחוני בין הרשות הפלסטינית והכיבוש הישראלי באור החלוקה בין שני החצאים של המדינה .
- 4- התקשורת הישראלית שמה את כל היכולות שלה כדי לזרוע את ההתנגדיות בין הפלגים הפלסטיניים באמצעות חומרי הסברה מציתה סיעה על פני אחר .

המלצות

אחרי הסקירה של התכונות הבולטות ביותר של אמצעי התקשורת במהלך השנים של הפילוג חייבים לשאל שאלה שהופנתה אל הפלסטיני והערבי, איך אתה סוקר את המדיה הזו, ההיתכנות של מעקב, ואיך זה מחזק את עצמו ?

כדי לענות על שאלות אלה, שכן חייבים להיות כמה אזהרות:

1. ניטור ומעקב: ראשוני ומדויק לכל של מה שפורסם בתקשורת על התרחשויות האמיתיות על מנת ליצור מלאי של ידע שיעוזר לדעת על מטרות האויב ומחוביו ואיך להגיב לזה .

2. הספק " חשדנות " שאלה: זה בסיס כללי חייבים להתמודד אתו בעת ההתעסקות בהמידה הישראלית והיא לא כל משהו מתפרסם הוא אמת , חיבים להטיל ספק ולהיחקר בכל החלקי .

3. העובדות: להפיץ את האמת תמיד, האמת היא אחד הנשקים שיכול להיות מול השמועה בתנאי שלא להפחיד או לזלזל .

לשם כך, המחקר ממליץ על הכנת מספר של הצעות והמלצות כחלק מהפתרונות יכולים לחזור אליהם :

1. צריך לבצע מעקב לכל אמצעי התקשורת הישראלית על כל סוגיה על ידי הרשויות המוסמכות באופן יותר מרוכז ,, ולעקוב אחר החדשות והנושאים , וניתוחה ולגלות את הסכנות שבתוכה .

2. להזמין אוניברסיטאות ערביות ומוסדות חינוך כדי לעשות קורסים מיוחדים ועצמאיים כדי לחקור את התקשורת הישראלית לקיר את תעלומה והשיטות שלו , כדי לקבוע את השיטה ודרכי התקשורת הישראלית בהתמודדות עם הסוגיות הפלסטיניות .

3. לחשוף מדיניות והמסרים התקשורתיים המעוותים שמשודר בהודעות אלה לקהילה והחברה הישראלית .

4. הצורך בהקמת תחנת טלוויזיה או רדיו מדברת בשפה עברית ומכוונת לחברה הישראלית להגיב לאינדוקציה של המערכת הפוליטית.

ביבליוגרפיה

ראשית: ספרים ומחקר

1. אמל טומאן, התקשורת הפלסטינית והשפעתה על הפילוג הפוליטי 2006 – 2009 .
2. אסמא סולטן, התקשורת המפלגתית והשפעתו על הפרויקט הלאומי הפלסטיני 2011
3. חאלד, מעאלי ההשפעה של אתרי החדשות הפלסטינים על ההכוונה והשתייכות הפוליטית .
4. מנצח חמדאן, תפקידה של התקשורת בקידום הפילוג הפלסטיני ערוצי פלסטין ו אל אקצה . כדוגמה .
5. עדנאן אבו עאמר, התקשורת הישראלית הנשק החד בשדה הקרב 2009 .
6. פהמי, נג'ווה (1998) ניסויי העיתונות האלקטרונית המצרית והערבית והסיכויים לעתיד, "מחקר שפורסם, אלמגלה המצרית למחקרי מדיה, קהיר, הגיליון הרבעי .
7. אל דלימי, מוחמד עבד אל ראזק (2011) סוגיות תקשורתיות עכשוויות ט 1 (רבת עמון: דאר אל מסירה לפרסום והפצה .)
8. עבד אל חסיב, מוחמד טימור, ומחמוד עלם אל דין מחשבונים אלקטרוניים וטכנולוגיית התקשורת, ט 2 דאר אל שורוק, קהיר 1997 עמ' 155 .
9. צאלח אל נעאמי, העיתונות והצבא בישראל, קהיר, דאר אל שורוק, 2005,

שני: אתרים

1. <http://www.startimes.com/f.aspx?t=5706584>
2. אתר סכנות ופא לתקשורת
3. אתר ד. צאלח אל נעאמי .
4. <http://www.naamy.net/view.php?id=122>